

DELIR ÎN DOI ȘI-N CÎȚI VREI de Eugen Ionescu

Pentru Tsilla Chelïon, Yves Penaud, Antoine Bourseiller.

PERSONAJE

Ea El

Soldatul

Vecinii

O cameră oarecare: scaune, un pat, toaletă cu oglindă, o fereastră în fund, o ușă la stînga, alta la dreapta. EA stă la oglindă (măsuța de cosmetică se află aproape de ușa din stînga, pe partea din față a scenei. EL se plimbă prin cameră, nu prea nervos, totuși puțin enervat, cu mîinile încrucișate la spate și privind spre tavan, ca și cînd ar privi zborul unor muște. De afară se aud zgomote, voci, împușcături. Joc fără cuvinte - bărbatul se plimbă în jurul camerei, femeia se privește-n oglindă - vreo șaiszeci de secunde. Ambii sînt îmbrăcați în halate de casă și papuci. Halatul bărbatului e destul de murdar; al femeii dovedește unele veleități de cochetărie. El nu e bărbierit; ei nu mai sînt tineri.

EA: Ce viață-mi promiteai și ce viață-mi oferi! Am părăsit un soț ca să urmez un amant. Romanticism! Soțul valora de zece ori mai mult, seducătorule! El nu mă contrazicea așa, proteste.

EL: Dar nu te contrazic dinadins. Atunci cînd spui lucruri neadevărate, nu pot fi de acord. Eu am mania adevărului.

EA: Care adevăr? Dacă eu îți spun că nu e nici o deosebire! Țsta-i adevărul. Nici o

deosebire. Melc sau broască-țestoasă e același lucru.

EL: Nicidecum. Nu e nicidecum același animal.

EA: Animal ești tu, idiotule!

EL: Idioată ești tu.

EA: Mă insulti tu pe mine, imbecilule, scîrbosule și seducătorule.

EL: Dar cel puțin ascultă-mă puțin, ascultă ce-ți spun.

EA: Ce vrei să ascult? De șaptesprezece ani te tot ascult. De șaptesprezece ani, de cînd m-ai smuls de lîngă soțul meu, din căminul meu.

EL: Dar asta n-are nimic de-a face cu problema-n discuție.

EA: Ce problemă?

EL: Cea de care discutăm.

EA: Gata, s-a terminat. Nu mai există nici o problemă. Melcul e una și aceeași fiară cu țestoasa.

EL: Nu. Nu, nu-i aceeași fiară.

EA: Ba da, e aceeași.

EL: Toată lumea o să-ți spună cum spun eu.

EA: Care lume? Ce, țestoasa n-are carapace? Hai, răspunde.

EL: Și ce dacă are?

EA: Păi n-are și melcul?

EL: Are. Și ce?

EA: Nu se-nchid și melcul și țestoasa în carapace?

EL: Ba da. Și ce?

EA: Țestoasa - ori melcul - nu e un animal lent, bălos și cu corpul scurt? Nu e un soi de reptilută?

EL: Ba da. Și ce?

EA: Păi vezi, asta e, ți-am dovedit. Nu se zice: lent ca o broască-țestoasă și încet ca melcul? Iar melcul, adică țestoasa, nu se tîrăște?

EL: Nu e chiar așa.

EA: Cum nu e chiar așa? Vrei să spui că melcul nu se tîrăște?

EL: Ba da.

EA: Deci vezi bine că melcul e una cu broasca.

EL: Ba nu e.

EA: Incăpățînatule, melcosule! Spune-mi și mie de ce. EL: D-aia.

EA: Țestoasa, adică melcul, umblă cu casa-n spinare. Casa pe care și-a construit-o singură, de unde și expresia „a-ți căra casa ca melcul”.

EL: Limaxul e rudă cu melcul. Limaxul e un melc fără casă. Iar țestoasa n-are nimic de-a face cu limaxul.

EA: Ei, explică-mi tu, zoologule, de ce n-am eu dreptate.

EL: Păi fiindcă...

EA: Hai, spune-mi tu ce diferențe sînt, dacă zici că vezi tu vreo deosebire.

EL: Păi fiindcă... Deosebirile... Sigur, există și apropieri, nu se poate nega.

EA: Păi atunci de ce le negi?

EL: Deosebirea e că... e că... Adică degeaba-ți spun eu, fiindcă tot nu ești de acord, iar eu sînt prea obosit Ți-am explicat deja, n-are rost s-o iau de la capăt. M-am săturat EA: Nu vrei să-mi explici fiindcă știi că n-ai dreptate. Nu-mi poți oferi nici un motiv, pur și simplu pentru că n-ai nici unul. Dacă ai fi un om de bună-credință, ai accepta că ai greșit Dar tu ești, de cînd te știi, un om răuvoitor.

EL: Vorbești prostii, numai prostii. Poftim: limaxul face parte din... Sau, mai degrabă, melcul.... Iar broasca-țestoasă, ea...

EA: Of, gata, ajunge, taci din gură! Bine-ai face dacă ai tăcea. Nu mai pot să te ascult cum bați cîmpii.

EL: Nici eu nu mai pot să te ascult Nu mai vreau să aud nimic.

Se aude o explozie puternică.

EA: Nu ne vom înțelege niciodată.

EL: Păi cum să ne înțelegem? Nu ne vom înțelege niciodată. (Pauză.) Poftim: țestoasa are coarne?

EA: Nu m-am uitat niciodată să văd dacă are.

EL: Melcul are.

EA: Nu întotdeauna. Are numai cînd le arată. Iar țestoasa este un melc care nu-și scoate coarnele. Cu ce se hrănește țestoasa? Cu salată. Ca și melcul. Deci e unul și același

animal. Spune-mi ce mănânci, ca să-ți spun cine ești. Pe de altă parte, și țestoasa, și melcul sînt comestibile.

EL: Dar nu se prepară-n același fel.

EA: Iar pe de altă parte, nu se mănîncă între ele. Asta fiindcă fac parte din aceeași specie. Asta înseamnă cel mult că unul este o varietate a celeilalte. Dar în cadrul aceleiași specii. Sînt aceeași specie.

EL: Specia căpoasă.

EA: Cum ai zis?

EL: Ziceam că nu sînt din aceeași specie cu tine.

EA: Ar fi trebuit să-ți dai seama de asta mult mai devreme.

EL: Mi-am dat seama încă din prima zi. Dar era deja prea tîrziu. Trebuia să-mi fi dat seama de asta înainte de a te fi cunoscut. Cu o zi înainte. Chiar din prima zi am înțeles că nu ne vom înțelege niciodată.

EA: Trebuia să mă lași lîngă bărbatul meu, să fiu iubită de ai mei. Ar fi trebuit să mi-o spui și să mă lași să-mi împlinesc datoria. O datorie care era o plăcere de fiecare clipă, de fiecare zi și de fiecare noapte.

EL: Și ce te-a apucat de-ai venit după mine?

EA: Tu m-ai luat cu tine. Seducătorule! Șaptesprezece ani! Habar n-ai ce-i viața la șaptesprezece ani. Mi-am părăsit copiii. N-aveam nici un copil. Dar aș fi putut avea. Oricît de mulți mi-aș fi dorit. Aș fi putut să am copii împrejurul meu, care m-ar fi apărut acum. Șaptesprezece ani!

EL: Și o să mai treacă șaptesprezece. Încă șaptesprezece ani o să se macine grîul la moară.

EA: Asta fiindcă nu vrei să admiți evidențele. Mai întîi că limaxul are și el căsuța lui ascunsă. E deci un melc. Adică o țestoasă.

EL: Aha, poftim: melcul e o moluscă, o moluscă gasteropodă.

EA: Moluscă ești tu. Moluscă e un animal moale. Ca și țestoasa. Ca și melcul. Nu e nici o deosebire. Pe melc dacă-l sperii, se ascunde în cochilie, ca și țestoasa încă o dovadă că-i vorba de unul și același animal.

EL: La urma urmei, mie mi-e egal. Sînt șaptesprezece ani de cînd ne certăm din cauza țestoasei și a melcului...

EA: A melcului sau a țestoasei.

EL: Fie cum vrei tu, eu nu mai vreau să aud nimic de asta. (Pauză.) Și eu mi-am părăsit nevasta. De altfel, e-adevărat. eram deja divorțat. Mă mîngîi cu gîndul că mii de bărbați au trecut prin asta. Nu-i bine să divorțezi. Dacă nu m-aș fi însurat, n-aș fi divorțat. Nu se știe niciodată.

EA: Păi, sigur, cu tine nu se știe niciodată. Ești în stare de orice. Nu ești în stare de nimic.

EL: O viață fără viitor nu-i altceva decît o viață lipsită de viitor. Nici măcar viață.

EA: Există oameni cu noroc. Norocoșii. Cei fără noroc sînt lipsiți de noroc.

Ea: Mi-e foarte cald.

EL: Mie mi-e frig. Nu e o oră la care să-ți fie cald.

EL: Vezi că nu ne înțelegem? Nu ne înțelegem niciodată. Am să deschid geamul.

EA: Vrei să-ngheț? Dacă-ar fi după tine, m-ai omorî!

EL: Nu vreau să te omor. Vreau aer.

EA: Ziceai c-ar trebui să ne resemnăm cu asfixierea EL: Cînd am spus eu să ne asfixiem? Niciodată n-am spus asta.

EA: Ba da, ai spus. Anul trecut. Nici nu mai știi ce spui. Te contrazici.

EL: Eu nu mă contrazic. Depinde de anotimp.

EA: Cînd ți-e frig, nu mă lași să deschid geamul.

EL: Păi asta-ți și reproșez: ți-e cald cînd mie mi-e frig și ți-e cald cînd mi-e frig mie. Niciodată nu ne este cald sau frig în același timp.

EA: Niciodată nu ne este frig sau cald în același timp.

EL: Nu. Niciodată nu ne este cald sau frig în același timp.

EA: Asta fiindcă tu nu ești un bărbat ca toți bărbații.

EL: Eu? Eu nu sînt un bărbat ca toți bărbații?

EA: Nu. Din nefericire, nu ești ca toți oamenii.

EL: Nu, nu sînt un om ca toți oamenii, din fericire.

Explozie.

EA: Din nefericire.

Explozie.

EL: Din fericire. (Explozie.) O explozie. Nu sînt un ins banal, nu sînt un idiot. Nu sînt ca toți idioții pe care i-ai cunoscuL

Explozie.

EA: I-auzi. O explozie.

EL: Eu nu sînt ca fitecine! Eram invitat acasă la prințese care aveau decolteul pînă la buric și niște corsaje pe deasupra, altfel ar fi fost goale. Aveam idei geniale. Aș fi putut să le scriu dacă mi s-ar fi ceruL Aș fi fost un poet.

EA: Te crezi tu mai deștept decît alții. Așa am crezut și eu într-o zi. Într-o zi cînd am fost nebună. Dar nu-i adevărat. M-am prefăcut că te cred. Asta fiindcă m-ai sedus. Dar nu ești decît un cretin.

EL: Cretino!

EA: Cretinule! Seducătorule!

EL: Nu mă insulta Nu mă mai face seducător. Nu ți-ar fi rușine!

EA: Nu te insult. Te demasc.

EL: Și eu te demasc. Na, te fac să-ți sară fardurile. (îi dă o palmă puternică.)

EA: Nenorocitul. Seducătorule! Seducătorule!

EL: Vezi ce zici, că... ai grijă ce zici, că nu știi ce-ți fac...

EA: Don Juanule! (îi dă o palmă.) Așa-ți trebuie!

EL: Taci. Ia ascultă!

Zgomotele de adineauri se intensifică, vocile și împușcăturile care se auzeau vag de departe răsună acum sub fereastră. El, care se pregătea să reacționeze violent la insultele ei, se oprește brusc; ea la fel.

EA: Ce-or mai face acum? Dar deschide geamul și uită-te.

EL: Adineauri ziceai să-l las închis.

EA: Am lăsat de la mine; vezi: am sufletul bun.

EL: Asta așa-i. Ai spus și tu o dată un adevăr, mincinoaso. De altfel, nici nu-ți va fi frig.

Mi se pare că s-a-ncălzit afară.

Deschide fereastra și privește afară.

EA: Ei! ce e?

EL: Nu-i mare lucru. Trei morți.

EA: Cine e?

EL: Cîte unul de fiecare parte, plus un neutru, un trecător.

EA: Nu mai sta-n geam, o să tragă și-n tine.

EL: Inchid. (închide fereastra.) De altminteri, s-au dus.

EA: Atunci înseamnă c-au plecat.

EL: Lasă-mă să mă uit.

EA: Nu mai deschide. (El deschide fereastra.) De ce au plecat, ai? Ia răspunde-mi. Și închide geamul, mi-e frig. (El închide geamul.) O să ne sufocăm aici.

EL: Ii văd, totuși. Se pîndesc, li se văd capetele la colț, de ambele părți. Nu ieșim încă la plimbare. Nu se poate ieși acum. O să ne decidem mai târziu. Mîine.

EA: Și uite cum se duce încă o ocazie de a ne hotărî.

EL: Asta e.

EA: Și-o să continue. O să fie tot așa. Cînd nu plouă cu găleata, e grevă la căile ferate.

Cînd nu e gripă, e război. Iar cînd nu-i război - tot război e! Ce simplu e! Și ce e la capătul timpului? Știm prea bine ce-i la capătul timpului.

EL: Tot n-ai terminat să te fardezi și să te-aranjezi în oglindă? Ești destul de frumoasă, nu ești mai frumoasă decît ești.

EA: Cînd sînt necoafată, nu-ți place.

EL: Nu-i momentul de cochetărie acum. Toate lucrurile le faci în contratimp.

EA: Eu sînt înaintea timpului. Mă aranjez azi pentru poimîine.

Un glonț tras din stradă sparge un geam.

EA și EL: Ah! Ai văzut?

EA: Ești rănit?

EL: Ești rănită?

EA: Ți-am spus să tragi și obloanele.

EL: O să mă plîng proprietarului. Cum e cu puțință așa ceva? Unde-i proprietarul? Firește că-i în stradă, se distrează. Ah. oamenii ăștia!

EA: Trage obloanele. (El trage obloanele. în cameră e întuneric acum.) Ei, ce stai?

Aprinde lumina, nu putem sta pe întuneric.

EL: Păi dacă m-ai pus să închid obloanele! (în beznă, dueîndu-se spre comutator, se lovește de o mobilă.) Au! m-am lovit al dracului.

EA: împiedicatul.

EL: Ei, bravo, dă-te la mine acum! Unde-o fi chestia de aprins lumina? Greu te mai descurci în casa asta. E vina proprietarului. Niciodată nu știi unde sînt comutatoarele. Nu se mișcă nimic, și totuși își schimbă locul tot timpul.

Ea se ridică și merge prin întuneric să caute comutatorul; se lovește de EL.

EA: Puteai să fii mai atent.

EL: Puteai să fii mai atentă.

Ea reușește să aprindă lumina.

EA: M-ai lovit la frunte.

EL: M-ai călcat pe picior.

EA: Anume ai făcut-o.

EL: Ai făcut-o înadins. (Se așază fiecare pe cîte un scaun. Pauză.) Dacă nu te-aș fi văzut, nu ne cunoșteam și poate așa aș fi putut deveni pictor. Sau poate altceva, cine știe ce-ar mai fi fost? Poate că aș fi călătorit, sau aș fi fost mai tînăr acum.

EA: Poate-ai fi murit într-un azil. Poate că tot ne-am fi întîlnit, dar în altă zi. Poate că altfel și altcumva nu există. Cine poate ști?

EL: Nu m-aș mai fi întrebat acum ce motive de a mai trăi am. Sau mai bine zis, aș fi avut alte motive să fiu nemulțumit

EA: Mi-aș fi văzut copiii creșeînd. Sau mai bine m-aș fi apucat de cinema. Aș fi locuit

într-un castel plin de flori, cu ghirlande. Aș fi avut, aș fi avut - ce? Și cine aș fi fost? EL: Eu mă duc. (Își ia pălăria și se duce spre ușă, când se aude un zgomot puternic. Se oprește în fața ușii.) Ai auzit?

EA: Că n-oi fi surdă. Ce e?

EL: E o grenadă. Acuma atacă cu grenade.

EA: Chiar dacă te-ai fi decis, tot n-am fi putut niciodată să trecem. Sîntem prinși între două focuri. Ce idee și pe tine să alegi casa asta de la întretăierea a două cartiere!

EL: Tu ai vrut casa asta.

EA: Mincinosule!

EL: Ori n-ai ținare de minte, ori o faci înadins. Tu ai vrut apartamentul ăsta, din cauza perspectivei frumoase. Ziceai că peisajul o să-mi mai schimbe mie ideile.

EA: Invenezi. Niciodată n-ai avut idei.

EL: Nu se poate ști dinainte... Nimic nu poate fi prevăzut.

EA: Vezi? Recunoști că tu ai ales casa.

EL: Cum s-o fi ales când eu n-aveam nici cea mai mică idee? E „ori așa”, „ori așa”.

EA: E și-așa, și-așa. (Zgomote puternice afară. Se strigă, se bușește pe scări.) Vezi că urci închide bine ușa

EL: E-nchisă. Se-nchide prost.

EA: Oricum, închide-o bine.

EL: Sînt pe palier.

EA: Pe-al nostru? (Bate cineva la ușă.)

EL: Stai liniștită, nu la noi bate. Se bate la ușa din față. (Ascultă amîndoi. Bătăile continuă.)

EA: Îi duce.

EL: Urcă un etaj mai sus.

EA: Coboară.

EL: Nu, urcă.

EA: Coboară.

EL: Nu, urcă.

EA: Dacă-ți spun eu că se coboară!

EL: Întotdeauna vrei să ai dreptate. Eu îți spun că se urcă!

EA: Coboară. Nici măcar nu știi să interpretezi zgomotele. Asta-i din cauză că ți-e frică.

EL: De fapt, că urcă sau coboară e-același lucru aproape. Data viitoare or să bată la noi.

EA: Să ne baricadă. Dulapul. Pune dulapul la ușă. Nu ți-a trecut prin cap - și mai spui că ai idei.

EL: Nu eu am zis că am idei. Totuși, din două una...

EA: Haide odată cu dulapul. Impinge dulapul. (Apucă amândoi dulapul care se află în dreapta și-l împing în dreptul ușii care se află la stînga.) Așa, cel puțin, o să fim mai liniștiți. Măcar atîta.

EL: Liniștiți! Tu numești asta liniște? Habar n-ai ce vorbești.

EA: Bineînțeles! Fiindcă, cu tine, nu poate omul niciodată să fie liniștit.

EL: Dar ce-ți fac eu de te-mpiedic să fii liniștită?

EA: Mă agasezi. Nu mă mai agasa. Însă oricum ai să mă agasezi.

EL: N-am să mai zic nimic, n-am să mai fac nimic. Nici măcar n-o să mă mai mișc. Și-atunci ai să spui că te agasez. Știu eu foarte bine ce-i în capul tău.

EA: Ce-i în capul meu?

EL: Îți trece prin minte tot ce-ți trece prin cap.

EA: Insinuări. Aluzii perfide.

EL: Și, mă rog, de ce sînt perfide insinuările astea?

EA: Toate insinuările sînt perfide.

EL: Mai întîi că nu sînt insinuări.

EA: Ba da, sînt insinuări.

EL: Nu.

EA: Ba da.

EL: Ba nu.

EA: Atunci ce sînt, dacă nu sînt insinuări?

EL: Ca să știi ce va să zică insinuările, trebuie să știi ce sînt ele. Dă-mi definiția insinuării.

EA: Vezi c-au coborît. I-au luat pe cei de pe etajul nostru. Văd că nu țipă; ce le-or fi făcut?

EL: Probabil le-au tăiat beregata.

EA: Ce idee caraghioasă... ah, nu caraghioasă, dar... De ce să-i fi înjunghiat?

EL: Nu pot să mă duc să-i întreb. Nu-i momentul.

EA: Poate că i-au înjunghiat. Dar poate că le-au făcut altceva.

Strigăte afară, zgomote, pereții se cutremură.

EL: Auzi?

EA: Vezi?

EL: Vezi?

EA: Auzi?

EL: Folosesc mine subterane.

EA: O să cădem în pivniță.

EL: Sau direct în stradă. Și ai să răcești.

EA: În pivniță ar fi mai bine. Acolo se poate pune ceva pentru încălzit.

EL: Și te poți ascunde.

EA: N-o să le treacă prin minte să vină să ne caute. EL: De ce?

EA: E prea adâncă pivnița. Nu-și vor imagina că niște oameni ca noi - sau chiar nu ca noi - ar putea să trăiască-n hrube atît de adînci, precum animalele.

EL: Vor cotrobăi peste tot.

EA: N-ai decît să te duci acolo. Eu nu te-mpiedic să ieși. Du-te la aer, profită de ocazie ca să-ncepi o viață nouă. Du-te și vezi dacă așa ceva există, adică o viață nouă. EL: Ocazia nu-i propice. Afară plouă, e-ngheț.

EA: Ziceai că numai mie mi-e frig.

EL: Acuma mi-e mie frig. Mi-e rece la spate. Am tot dreptul să-mi fie rece la spinare. EA: Firește că ai toate drepturile. Eu n-am nici un drept! Nici măcar dreptul de a-mi fi cald. Uită-te tu ce viață mi-ai oferit. Uită-te la mine. Uită-te-mprejur și spune-mi dacă asta-i viață.

Arată spre obloanele trase, spre dulapul proptit în ușă.

EL: Spui tîmpenii, nu poți pretinde că eu sînt de vină pentru nebunia din lume.

EA: Eu spun că ai fi putut doar să prevezi cîte ceva. În orice caz, ai fi putut face în așa fel încît toate acestea să nu se împlinesc cînd sîntem noi aici. Ești însăși încarnarea nenorocului.

EL: Bun, gata, am plecat Unde-i pălăria?

Cînd să-și ia pălăria, un proiectil trece prin obloane, prin fereastră și cade în mijlocul camerei. Amîndoi privesc proiectilul.

EA: Ia te uită, o carapace de melc-țestoasă.

EL: Melcul n-are carapace.

EA: Atunci ce e?

EL: Nu știu. O cochilie.

EA: E tot aia.

EL: Vai de mine! O grenadă.

EA: O grenadă! O să facă explozie, smulge-i fitilul.

EL: N-are fitil. Poftim, vezi, nu explodează.

EA: Repede. Ascunde-te. (Se ascunde într-un colț. El se apropie de grenadă.) O să mori. Imprudentule. Imbecilule.

EL: Doar n-o pot lăsa chiar așa, în mijlocul camerei. (Ia grenada și o aruncă pe fereastră; de afară, se aude zgomotul puternic al exploziei.)

EA: Vezi c-a explodat? Poate că-n casă n-ar fi explodat, fiindcă în casă nu-i destul aer. Că numai în contact cu aerul face explozie. Dacă ai omorît pe cineva? Asasinule!

EL: În halul în care sînt ei, nici nu și-au dat seama de explozie. În orice caz, pentru moment sîntem, o dată mai mult. în afara oricărui pericol.

Mare zgomot afară.

EA: Acuma nu mai putem împiedica să se facă curent.

EL: Vezi, nu-i de ajuns să închizi obloanele. Trebuie pusă o saltea în geam. Hai să punem saltea.

EA: Trebuia să te fi gîndit mai de mult. Chiar cînd se întîmplă să-ți vină cîte o idee, îți vine întotdeauna prea tîrziu.

EL: Mai bine mai tîrziu decît niciodată.

EA: Filosofule, imbecilule și seducătorule. Grăbește-te cu saltea. Haide, ajută-mă.

Iau salteaua de pe pat și o pun în dreptul ferestrei.

EL: Diseară n-o să mai avem pe ce dormi.

EA: Asta-i numai din cauza ta. Nu-i admisibil să nu fie două saltele într-o casă. Fostul meu bărbat, pe care m-ai făcut tu să-l părăsesc, avea mai multe saltele. Nu saltelele lipseau din casa aia

EL: Păi dacă era plăpumar. Erau saltelele altora, isteată chestie!

EA: Ei uite, se vede că era isteată după împrejurările de acum.

EL: În alte circumstanțe, chestia asta n-ar fi fost mare scofală. Trebuie că era tare haioasă casa voastră cu saltele peste tot.

EA: Nu era un plăpumar de duzină. Era plăpumar amator, adică făcea meseria asta de amorul artei. Și din iubire pentru mine. Tu ce faci din iubire pentru mine?

EL: Din iubire pentru tine mă plictisesc, asta fac.

EA: Păi nu prea-i mare lucru.

EL: Ba da.

EA: În orice caz, asta nu te obosește deloc. Trîntorule.

Iarăși zgomot afară. Ușa din dreapta se prăbușește. Intră fum.

EL: Asta-i prea de tot. Când închizi o ușă, trebuie să ai întotdeauna alta care să se deschidă.

EA: Tu ai să mă-mbolnăvești. Sînt deja bolnavă. Sufăr de inimă.

EL: Sau care să cadă singură.

EA: Și-acum o să zici că n-a fost vina ta.

EL: Nu eu sînt răspunzător de asta

EA: Tu niciodată nu ești răspunzător de nimic.

EL: Asta face parte din însăși logica evenimentelor.

EA: Care logică?

EL: Logica obiectivă a evenimentelor. Asta face parte din logica obiectivă a evenimentelor.

EA: Și ce-o să facem fără ușă? Pune-o la loc.

El privește prin spărtură.

EL: Nu e nimeni la vecini. Trebuie că au plecat în concediu și au uitat explozibil în casă.

EA: Mi-e sete și mi-e foame. Du-te să vezi dacă mai e ceva de mâncare.

EL: Poate că vom putea ieși. Ușa vecinilor dă-n strada din spate, care-i mai liniștită. EA: Numai la plecare te gîndești. Așteaptă-mă și pe mine. Să-mi pun pălăria. (El iese prin dreapta.) Unde te duci?

EL (din culise): Nu se poate ieși. Bineînțeles că zidul s-a prăbușit pe palierul vecinilor. E un morman de cărămizi. (Revine în cameră.) Nu se poate trece pe la ei, trebuie să așteptăm să se termine tămbălăul pe strada noastră. Dăm dulapul la o parte și-o să putem trece.

Ea iese.

EL (singur): Dac-aș fi plecat mai demult. Acum trei ani. Ori anul trecut, sau fie și sîmbăta trecută. Acum aș fi fost departe, împreună cu soția mea. Împăcați. Ea s-a recăsătorit. Cu un altul, firește. Iar eu sînt prizonierul unei iubiri nefericite. Și vinovate. S-ar zice că-mi iau pedeapsa meritată.

EA (revine): Ce tot bombăni de unul singur? Dai vina pe alții?

EL: Gîndeam și eu cu voce tare.

EA: Am găsit niște cîrnați în dulapul vecinilor. Și bere. A sărit capacul. Unde ne așezăm să mîncăm?

EL: Unde vrei tu. Punem scaunul drept masă.

EA: Ce lume pe dos! (Se așază amîndoi pe jos, împrejurul scaunului. De afară se aud zgomote. Un strigăt, o împușcătură.) Au urcat De data asta au urcat

EL: Ziceai că au coborît

EA: Dar n-am spus jă n-au să urce.

EL: Era de așteptat.

EA: Oricum, ce-ai vrea să fac?

EL: Nu ți-am spus să faci ceva.

EA: Din fericire, îmi lași această posibilitate. (în tavan se face o gaură pe unde cade o statueta ce se sparge direct pe sticla de bere, care se sparge și ea.) Ah, rochia mea! Cea mai frumoasă rochie a mea. Singura. Cândva m-a cerut de nevastă un croitor de lux.

EL (adunînd resturile statuetei): Era o mică reproducere a lui Venus din Milo.

EA: Trebuie să măturăm imediat. Să-mi curăț rochia. Unde găsesc eu acum o curățătorie? Toată lumea-i pe picior de război. Asta li se pare odihnitor. (Privește resturile statuetei.) Nu e Venus din Milo, e Statuia Libertății.

EL: Vezi bine că-i lipsește un braț.

EA: L-a pierdut în cădere.

EL: Era rupt de mai înainte.

EA: Și ce-are-a face? Asta nu dovedește nimic.

EL: Îți spun eu că era Venus din Milo.

EA: Nu era.

EL: Ba da, uită-te bine.

EA: Tu vezi Venusuri peste tot Asta-i Statuia Libertății.

EL: E Statuia Frumuseții. Eu iubesc frumusețea. M-aș fi putut face sculptor.

EA: Frumoasă mai e frumusețea ta

EL: O frumusețe este întotdeauna frumoasă. Minus unele excepții, rare.

EA: Cum aș fi eu. Asta vrei să spui, nu?

EL: Nu știu ce-am vrut să spun.

EA: Vezi că mă insulti, nu?

EL: Am să-ți dovedesc că...

EA (îl întrerupe): N-am chef să-mi dovedești nimic, lasă-mă în pace!

EL: Lasă-mă și tu în pace pe mine. Vreau liniște.

EA: Și eu vreau liniște. Dar cu tine! (Un alt proiectil trece prin perete și aterizează pe podea.) Vezi că nu-i posibil să aibă omul liniște cu tine.

EL: Da, nu-i posibil să fie omul liniștit, dar asta în ciuda voinței noastre. Nu putem fi liniștiți, obiectiv vorbind.

EA: M-am săturat de mania asta a ta cu obiectivitatea. Mai bine vezi ce faci cu proiectilul, o să explodeze... ca și celălalt...

EL: Ba nu, nu, că nu-i grenadă. (îl împinge cu vârful piciorului.)

EA: Fii atent, o să ne omoare pe amîndoi, o să dărîmăm camera.

EL: E o schijă de obuz.

EA: Tocmai de-aia, schijele sînt făcute să explodeze.

EL: O schijă e ceva care-a explodat deja. Așa că nu mai explodează.

EA: Habar n-ai ce vorbești. (Un alt proiectil, care sparge oglinda.) Mi-au spart oglinda, au spart oglinda.

EL: Foarte bine.

EA: Cum o să mă mai pieptăn de-acuma? Iar o să-mi spui că sînt prea cocheta.

EL: Mai bine mănîncă-ți cîrnatul.

Zgomote de deasupra. Din tavan cad bucăți de tencuială. El și Ea se ascund sub pat.

Zgomotele de afară se intensifică. Printre multe rafale de mitralieră se aud acum și urale.

Cei doi sînt sub pat, unul lingă celălalt, cu fața la public.

EA: Cînd eram mică, eram o copilă. Toți copiii de vîrsta mea erau mici. Băieței și fetițe. Nu aveam toți aceeași înălțime. întotdeauna există copii mai mici și copii mai mari, copii blonzi, copii bruneți, copii nici blonzi, nici bruneți. învățam să citim, să scriem, să socotim. Scăderi, împărțiri, înmulțiri, adunări. Fiindcă mergeam la școală. Erau și copii care învățau acasă. Nu departe de casă era un lac. Un lac cu pești: peștii stau în apă, nu ca noi. Noi nu putem crește în apă nici măcar cînd sîntem copii. Și totuși, ar trebui să putem. De ce nu?

EL: Dacă aș fi învățat tehnică, m-aș fi făcut tehnician. Aș fi făurit tot felul de obiecte. Obiecte complicate. Obiecte foarte complicate, din ce în ce mai complicate - asta ar simplifica existența.

EA: Noaptea dormeam.

EL: (în tot acest timp, din tavan continuă să cadă tencuială și bucăți de zidărie. La finalul piesei, tavanul se va fi prăbușit cu totul. Ca și restul pereților, de altminteri. în locul lor se pot vedea scări, schele, siluete, eventual steaguri): Un curcubeu, două curcubeie, trei curcubeie. Le număram. Chiar mai multe. Și-mi puneam întrebarea. Trebuia să răspund la întrebare. De fapt, despre ce întrebare era vorba? Nu se mai știe. Dar ca să obțin un

răspuns, trebuia în orice caz să pun o întrebare. Cum să obții un răspuns fără să pui o întrebare? Așa că, în ciuda a tot, eu puneam întrebarea Nu știam ce întrebare este, dar o puneam. Era răul cel mai mic din câte se puteau face. Cei ce cunosc întrebarea sînt deștepți... Se pune întrebarea dacă răspunsul depinde de întrebare, sau întrebarea depinde de răspuns. Asta-i o altă întrebare. Ba nu, e aceeași. Un curcubeu, două curcubeie, trei curcubeie...

EA: Totu-i pungășie!

EL (ascultînd zgomotele și privind căderea proiectilelor și a tencuielii din tavan.

Proiectilele trebuie să fie de formă caraghioasă sau ciudată: bucăți de cești, fragmente de pipă, capete de păpuși etc): în loc să mori de unul singur, există oameni care se lasă uciși de alții. N-au răbdare să moară singuri. Sau chestia asta le face plăcere.

EA: Sau poate așa își dovedesc că totul e fals.

EL: Sau poate că așa-i mai ușor. Și mai vesel.

EA: Așa-i comunitatea umană.

EL: Se omoară unii pe alții.

EA: Fiecare pe rînd. în același timp, ar fi imposibil.

El își reia firul amintirilor.

EL: Eram pe pragul ușii. Și priveam.

EA: Era acolo o pădure cu copaci.

EL: Ce copaci?

EA: Copaci care creșteau. Creșteau mai repede ca noi. Aveau și frunze. Toamna frunzele cad.

Niște proiectile pe care nu le vedem fac niște găuri mari în perete. Molozul cade pe pat.

EL: Aoleu!

EA: De ce te vaiți, că nu te-a atins!

EL: Nici pe tine.

EA: Atunci, ce ai?

EL: Dar putea să ne atingă.

EA: Așa ești tu. Întotdeauna bombăni degeaba.

EL: Tu bombăni întotdeauna degeaba.

EA: Tu vorbești de alții! Vai de mine, tu vorbești, care ți-e frică mereu de ce-o să se-ntîmple? Suferi de neliniște, ca să nu spun că ești un poltron. Te vaiți mereu, în loc să ai o meserie, cum îi stă bine unui bărbat adevărat Toată lumea are nevoie de meseriași. În caz de război, meseriașii sînt scutiți.

Zgomot mare pe scări.

EA: Iar vin. De data asta vor urca la noi.

EL: Vezi că nu m-am speriat eu degeaba.

EA: Cel mai adesea te sperii degeaba.

EL: De data asta nu !

EA: Fiindcă vrei să ai mereu dreptate. (Nu mai cad proiectile.)

EL: S-au oprit.

EA: Da, sigur, acuma-i recreație. (Ies amîndoi de sub pat și se ridică. Privesc la proiectilele răspîndite pe podea și la găurile din perete, care se tot lărgesc.) Poate că am putea ieși pe acolo! (Arată o spărtură în perete.) Unde dă gaura aia?

EL: Spre scară.

EA: Spre care scară?

EL: Dă în scara care dă în curte.

EA: Dă în scara care dă în care curte?

EL: Dă în scara care dă în curtea care dă în stradă.

EA: Care dă în ce stradă?

EL: Care dă în strada unde-i războiul.

EA: Atunci e o fundătură.

EL: Așa că mai bine rămînem aici. Nu-ți mai pune pălăria. N-are rost să-ți mai pui pălăria

EA: Toate ieșirile pe care le găsești tu sînt proaste. De ce te mai agiți tu să ieșim, de vreme ce nu se poate ieși?

EL: Nu m-am agitat să ieșim decît în cazurile în care ar fi posibil să ieșim.

EA: Atunci nu mai trebuie să te gîndești la posibilitatea de-a ieși.

EL: Dar îți spun că nu mă gîndesc la posibilitatea de-a ieși. Nu mă gîndesc la ?sta decît în cazul cînd această posibilitate ar fi posibilă.

EA: N-am nevoie să-mi dai tu lecții de logică. Am mai multă logică decît tine. Toată viața numai asta ți-am dovedit.

EL: Ai mai puțină.

EA: Ba mai multă.

EL: Mai puțină.

EA: Ba mult mai multă.

EL: Taci.

EA: N-o să mă poți face să tac.

EL: Taci, ai înțeles? Taci și ascultă.

Voci pe stradă și pe scară.

EA: Ce fac?

EL: Urcă, urcă. Sînt mulți.

EA: Or să ne-arunce-n pușcărie. Or să mă ucidă.

EL: N-am făcut nimic.

EA: N-am făcut nimic.

EL: Păi tocmai de-aia.

EA: Noi nu ne-am băgat în istoriile lor.

EL: Păi tocmai de-asta. ți-am spus, tocmai de asta.

EA: Dar dacă ne-am fi băgat, oricum ne-ar fi ucis.

EL: Am fi fost deja morți.

EA: Tot e o consolare.

EL: Oricum, am scăpat de bombardament. S-a terminat bombardamentul.

EA: Urcă.

EL: Urcă.

EA: Urcă cîntînd.

Prin găurile din pereți se văd siluete ureînd scările și cîntînd.

EL: Gata cu lupta.

EA: Cîntă de victorie.

EL: Au cîștigat.

EA: Au cîștigat ce?

EL: Habar n-am. Bătălia.

EA: Cine a cîștigat?

EL: Cei care n-au pierdut

EA: Și cine a pierdut?

EL: Cei care n-au cîștigat

EA: Isteață chestie. Știam eu c-așa va fi.

EL: Ai și tu logică, ce-i drept Nu multă, dar puțină.

EA: Și ce fac cei care n-au cîștigat?.

EL: Ori sînt morți, ori plîng acuma.

EA: De ce plîng?

EL: Din cauza remușcărilor. S-au înșelat și acum recunosc că s-au înșelat

EA: Ce-au greșit?

EL: Au greșit că n-au cîștigat

EA: Iar cîștigătorii ce fac?

EL: 'Ei au avut dreptate.

EA: Și dacă nici unii, nici ceilalți n-au pierdut, nici n-au cîștigat?

EL: Atunci e pace albă.

EA: Și ce se întîmplă?

EL: E jale. Toată lumea e roșie de furie.

EA: In tot cazul, primejdia a trecut. Deocamdată.

EL: N-are de ce să-ți mai fie frică.

EA: Ba ție n-o să-ți mai fie frică. Tu tremurai.

EL: Nu așa de tare ca tine.

EA: Mie mi-a fost mai puțin frică decît ți-a fost ție. (Salteaua se prăbușește. Pe fereastră se văd steaguri. Lumini, petarde.) Fir-ar să fie, iar începe! Și

tocmai acum a căzut și salteaua Să ne-ascundem sub pat

EL: Ba nu. Nu vezi că-i sărbătoare în cinstea victoriei? Se defilează pe stradă. Asta sigur le va face plăcere. Nu se știe niciodată.

EA: Doar n-or să ne tragă și pe noi în defilarea lor? Când or să ne lase și pe noi liniștiți? Nici când e pace nu-i lasă pe oameni în pace.

EL: În orice caz, acuma sîntem mai liniștiți. E mai bine, orice s-ar zice.

EA: Nu e bine. E rău.

EL: Răul e mai bun decît mai-răul.

EA (cu dispreț): Filosofic! Filosofie! N-o să te vindecî niciodată. Ție nu-ți servesc la nimica experiențele de viață. Ele te fac și mai filosof. Ziceai că vrei să ieși - poftim, ieși acuma!

EL: Voiam, dar nu în orice condiții. Dacă ies, or să se țină de capul meu și-or să mă plictisească. Mai bine aștept să se ducă fiecare pe la casa lui. Mai bine mă plictisesc la mine acasă. Dar tu, dacă vrei să ieși, eu nu te țin.

EA: Vreau ce vrei și tu.

EL: Și eu ce vreau?

EA: Vrei să m-arunci în stradă.

EL: Tu vrei să mă azvîrli în stradă.

EA (privind ruinele și pereții găuriți): Deja m-ai aruncat în stradă. Sîntem deja în stradă.

EL: Om fi, dacă om fi, dar nu sîntem chiar de tot.

EA: Sînt veseli, mănîncă, beau, dansează, sînt teribili, pot să facă orice, pot să sară chiar pe tine, o biată femeie. Imaginează-ți, să-ți sară unul în spinare, dar nu oricine. Mai bine un idiot, cel puțin idiotul nu are proiecte.

EL: Asta-mi reproșai mie.

EA: Ți-am reproșat-o întotdeauna.

EL: Ce tot mai scornesc? Văd că au trecut. Asta nu poate să dureze. Așa cum îi știu, cum îi cunosc eu, atîta vreme cît au ceva în cap - e groaznic, dar cînd n-au nimic în cap, atunci încep să caute, să scornească ei ceva. Și pot să găsească absolut orice: tot felul de invenții, poți să te aștepți la orice. Cel puțin, cînd se bat, la început nu știu de ce-o fac, își descoperă în timp motivele. Nu-și depășesc motivele, sau, dacă și le depășesc, atunci totul se canalizează înspre un sens, iar cînd se termină totul trebuie să reînceapă. Ce-or

face acuma"? Ce-or să mai scornească?

EA: Scornește tu în locul lor. Nu poți. Tu nu vrei să-ți frămînți creierul, nu te interesează. De ce nu te interesează? Dă-le și tu motive, dacă zici că asta caută.

EL: Nu există motive pentru nimic.

EA: Asta nu-i împiedică pe oameni să se agite. Că nu sînt buni de nimic altceva

EL: Vezi că nu mai cîntă? Ce-or pune la cale?

EA: Ce ne pot face nouă? în afară de pericol, desigur. Dacă tot zici că nu ne pot face nimic, atunci poți trăi aici, înăuntru, aici e viața ta. (Arată camera.) Dacă ai vrea - dar tu nu ești în stare - ai face ceva cu viața ta. Dar n-ai imaginație. Bărbatul meu era un geniu. Dacă mi-a venit proasta inspirație să-mi iau un amant, trag acuma ponoasele.

EL: Bine măcar că ne lasă-n pace.

EA: Așa e. A izbucnit pacea. Au făcut pace. Și cu noi ce-o să se-ntîmple? Ce-o să se-ntîmple cu noi?

Zgomote ușoare în stradă.

EL: Oricum, era mai bine înainte. Aveam timp.

EA: Înainte de ce?

EL: Înainte să înceapă asta... înainte de a nu începe asta

EA: Înainte de-a nu începe ce?

EL: Înainte, cînd nu era nimic. Înainte de a fi fost ceva

EA: Ce facem ca să reparăm casa?

EL: Asta mă-ntreb și eu.

EA: E treaba ta să te descurci.

EL: Nu pot găsi un meșter acuma, sînt cu toții la bairam, în stradă, se veselesc. Pînă adineauri erau imobilizați cu toții de război. Acuma sînt imobilizați de pace, e același lucru. în orice caz, nu sînt de găsit niciodată.

EA: Asta fiindcă sînt mereu pretutindeni.

Zgomotele încetează încetul cu încetul.

EL: Nu e ușor să nu fii nicăieri.

EA: Hai că se face liniște. Auzi! Se face liniște.

EL: Evenimentele trec repede când nu se mai petrece nimic.

Zgomotele încetează de tot.

EA: Gata.

EL: Așa e. Dar or să reînceapă, fără îndoială.

EA: N-or să stea niciodată locului cum trebuie. De ce-ar face-o?

EL: Ca să treacă viața.

EA: Și nouă ne trece viața

EL: A lor trece mai puțin stupid. Sau, mai degrabă, cred că ei se plictisesc în alt fel.

Există mai multe feluri de a te plictisi.

EA: Niciodată nu ești mulțumit de al tău. Întotdeauna îi invidiezi pe ceilalți. Dar trebuie, în orice caz, să reparăm casa. Nu putem să stăm așa. Știu că ți-ar plăcea să fie acum aici soțul meu, plăpumarul.

Printr-o gaură din zid apare chipul Soldatului.

SOLDATUL: Jeannette e-aici?

EL: Care Jeannette?

EA: Nu e nici o Jeannette aici! Nu există nici o Jeannette aici.

Prin ușa din dreapta, cea căzută, își fac apariția cei doi Vecini.

VECINUL: Am sosit. Ce surpriză! Ați fost aici tot timpul?

VECINA: Cred c-a fost interesant

VECINUL: Noi am fost în concediu, n-am știut ce-i pe-aici. Oricum, ne-am distrat de minune.

VECINA: Nici nu-i greu. Atâta vreme cât e vreun conflict, te-amuzi foarte bine oriunde.

EA: Să vă reparați ușa.

EL (Soldatului): Nu e nici o Jeannette aici. nu e nici o Jeannette.

SOLDATUL: Unde-o fi? Trebuia să m-aștepte.

EL (Soldatului): Nu-i treaba mea, nu te băga unde nu-ți fierbe oala.

SOLDATUL: Dar mă intrigă.

EA (lui): Trebuie să reparăm stricăciunile. Hai, dă-mi o mână de ajutor. Ai să ieși după aceea.

EL: O să ieși după aceea

EA și EL (împreună): O să ieșim pe urmă.

EA (lui): Pune salteaua-n geam. Așaz-o bine.

EL: De ce? Acum nu mai e nici o primejdie.

EA: E curent Vine gripa, sînt microbi. Trebuie să fim pregătiți pentru toate, să le preîntîmpinăm.

SOLDATUL: Și nu știți totuși cine ar fi putut s-o vadă?

Ea pune patul în dreptul găurii din perete prin care se uita Soldatul, după care închide ușa care dădea spre vecini. De deasupra se aude zgomotul unui ferăstrău.

EA: Auzi? Vezi? Începe iar. Ți-am spus eu c-o să-nceapă iarăși. M-ai contrazis, dar am avut dreptate.

EL: N-ai dreptate.

EA: Vrei să spui că nu mă contrazici? Uite dovada

EL: Iar începe.

De sus încep să coboare, încet, trupuri de păpuși fără cap și capete de păpuși fără trup.

EA: Ce mai e asta? (Se ferește repede, căci picioarele unui corp îi ating creștetul.) Aoleu! (Atinge un cap, se uită la celelalte.) Dar știi că sînt drăguțe păpușelele astea? Spune-mi ce-i cu ele aici! Hai, vorbește! Tu, care ești așa de vorbăreț. Ai amuțit? Ce se-ntîmplă?

EL: Păi vezi și singură, că nu ești oarbă: corpuri fără capete și capete fără corpuri.

EA: Oarbă am fost cînd te-am văzut Nu m-am uitat cu atenție la tine. Cînd te văd, aș vrea să fiu oarbă.

EL: Și eu aș dori să fiu orb când mă uit la tine.

EA: Păi atunci, dacă nu ești orb și nici idiot pe de-a-ntregul. explică-mi ce-i aici. Aoleu! Astea coboară ca stalactitele. De ce? Așa că vezi bine, încă e conflict.

EL: Nu. Acum începe judecata cu seninătate. Au instalat la etaj ghilotina. Vezi bine că-i pace.

EA: Și ce-o să ne facem! Vai de mine, în ce belea m-ai băgat!

EL: N-are-a face!... Mai bine ne-ascundem.

EA: Hai, ajută-mă. Of, leneșule, seducătorule!

Pun salteaua în geam, astupă ușile, în vreme ce afară, printre zidurile în ruină ale camerei, se văd trecînd siluete și fanfare.

EL: Țestoaso!

EA: Melcule!

Iși dau reciproc câte-o palmă, după care se-apucă brusc de treabă.